

national treasury

Department:
National Treasury
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

GESAMENTLIKE PERSVERKLARING

NASIONALE TESOURIE EN DIE SUID-AFRIKAANSE INKOMSTEDIENS AANGAANDE DIE 16DE JAARLIKSE UITGAWE VAN BELASTINGSTATISTIEKE

PRETORIA, VRYDAG 29 DESEMBER 2023

Nasionale Tesourie en die Suid-Afrikaanse Inkomstediens (SARS) het gesamentlik die 16de uitgawe van die jaarlikse belastingstatistieke uitgereik. Die 2023-uitgawe verskaf 'n oorsig van die belastinginkomste-invorderings en belastingopgawe-inligting vir die 2019 tot 2023 belastingjare, asook vir die 2018/19 tot 2022/23 fiskale jare.

Die mandaat van SARS is om alle verskuldige belastinginkomste in te vorder deur optimale nakoming van belasting- en doeanewetgewing te verseker. In die 2022/23 fiskale jaar het SARS R 2.07 triljoen in bruto belastinginkomste (R183 miljard of 9.7% meer as in die vorige jaar) ingevorder, belastings ter waarde van R381 miljard (R60 miljard of 18.7% meer as in die vorige jaar) terugbetaal, en netto belastinginkomste ter waarde van R 1.69 triljoen (R123 miljard of 7.8% meer as in die vorige jaar) behaal.

Die breër herstelling in belastingbasisse en hoër as gemiddelde kommoditeitspryse het die groei in belastinginkomstes ondersteun. Daar was egter verskeie risiko's wat impak op belastinginkomste-invorderings vir die 2022/23 fiskale jaar gehad het, wat die langdurige uitwerkings van wêreldwye geopolitiese spannings, energievervaardigingsrisiko's, bedwingde logistieke netwerke, arbeids- en sosiale onluste, asook swakker wêreldwye en plaaslike ekonomiese groei en verhoogte inflasie-risiko's ingesluit het.

Navrae: SARS Media: sarsmedia@sars.gov.za
Nasionale Tesourie Kommunikasie-eenheid: media@treasury.gov.za of skakel 012 315 5000.

Nakomingsinkomste wat uit gefokusde aktiwiteite en pogings deur SARS afgelei is, het R231.8 miljard vir die 2022/23 fiskale jaar opgelewer, R16 miljard of 7.5% meer as in die vorige jaar. Die totale waarde van handeldryf wat deur SARS gefasiliteer is in die 2022/23 fiskale jaar beloop R3.9 triljoen, R 0.6 miljard of 18.4% meer as die vorige jaar.

Sleutelsyfers in die 2023-belastingstatistieke:

- Hoofstuk 1 van die bulletin toon aan dat die totale belastinginkomste wat deur SARS ingevorder is van R1 287.7 miljard in die 2018/19 tot R1 686.7 miljard in 2022/23 gestyg het, wat 'n saamgestelde jaarlikse groeikoers (CAGR) van 7.0% oor hierdie tydperk is. Dit is laer as die koers van 7.4% wat in die tydperk tussen 2013/14 en 2018/19 behaal is.
 - In totaal het die grootste bronne van belastinginkomste persoonlike inkomstebelasting (PIB) teen 35.7%, belasting op toegevoegde waarde (BTW) teen 25.0% en maatskappye inkomstebelasting (MIB) teen 20.6% gebly. Hierdie inkomstebronne het 81.3% van die totale ingevorderde belastinginkomste uitgemaak. Die brandstofheffing, tesame met bepaalde aksyns- en doeaneheffings, het 12.4% uitgemaak, terwyl ander belastinge die oorblywende deel van 6.2% uitgemaak het.
 - Die belasting-tot-BBP-verhouding het gestyg van 23.7% in 2018/19 tot 25.1% in 2022/23. Na-covid-19 ekonomiese herstel het belastinginkomste-groei ondersteun wat gelei het tot 'n dryfkragkoers van 2.0 in 2021/22, wat tot 1.2 vir die 2022/23 fiskale jaar gemodereer het.
- Hoofstuk 2 van die publikasie beklemtoon dat die PIB-register teen 31 Maart 2022 jaarliks met 4.1% tot 24.8 miljoen individue gegroei het (en met 'n verdere 4.5% tot 25.9 miljoen teen die einde van Maart 2023). Die aantal individue wat na verwagting vir die 2019-belastingjaar sou inkomstebelastingopgawes indien, was 7.1 miljoen. Hierdie aantal het verminder tot 6.8 miljoen vir die 2021-belastingjaar, maar het weer gestyg tot 7.1 miljoen vir die 2022-belastingjaar. Hierdie syferveranderinge is hoofsaaklik toeskryflik aan veranderinge in die minimum belastingdrumpel vir indiening van opgawes. Gepubliseerde

Navrae: SARS Media: sarsmedia@sars.gov.za
Nasionale Tesourie Kommunikasie-eenheid: media@treasury.gov.za of skakel 012 315 5000.

aangeslane data vir individuele belastingpligtiges het aangetoon dat, van die 7 068 925 belastingpligtiges wat na verwagting sou opgawes indien vir die 2022-belastingjaar, 5 989 787 (84.7%) belastingpligtiges aangeslaan is. Persoonlike inkomstebelasting, geografiese, demografiese en ander analiserings van die aanslagte van die belastingpligtiges wat aangeslaan is soos teen die einde van Augustus 2023 vir die 2022-belastingjaar, het getoon dat:

- 2 319 473 (38.7%) van aangeslane belastingpligtiges in Gauteng registreer was.
 - 775 508 (36.3% van aangeslane belastingpligtiges in die Johannesburgse metro woonagtig was en op 'n gemiddelde belasbare inkomste van R472 982 belas is.
 - 1 533 415 (25.6%) van aangeslane belastingpligtiges 35 tot 44 jaar oud was.
 - 3 070 111 (51.3%) van aangeslane belastingpligtiges manlik was; 2 884 706 (48.2%) was vroulik.
 - Aangeslane belastingpligtiges het 'n totale belasbare inkomste van R 2.1 triljoen en belastingaanspreeklikheid van R447.6 miljard gerapporteer. Die gemiddelde belastingkoers was 21.8% vergeleke die 21.3% in die vorige jaar.
 - Inkomste uit salarisse, lone, pensioen, oortyd en annuïteite het 75.5% van totale belasbare inkomste uitgemaak.
- Statistieke vir maatskappye inkomstebelasting (MIB) in hoofstuk 3 toon aan dat, van die 1 057 040 maatskappye wat teen 30 September 2023 vir die 2021-belastingjaar aangeslaan is, 20.7% 'n positiewe belasbare inkomste verklaar het, 52.6% 'n belasbare inkomste gelyk aan nul gehad het, en die oorblywende 26.7% 'n aangeslane verlies gerapporteer het. Van die maatskappye wat aangeslaan is, het 432 groot maatskappye (0.2% van die maatskappye met positiewe belasbare inkomste) 'n belasbare inkomste van meer as R200 miljoen gehad en was hulle aanspreeklik vir 67.1% van die aangeslane MIB. Die finansiële bemiddelings-, versekerings-, eiendoms- en sakedienstesektor het 253 241 (24%) van die aangeslane maatskappye uitgemaak en was

Navrae: SARS Media: sarsmedia@sars.gov.za
 Nasionale Tesourie Kommunikasie-eenheid: media@treasury.gov.za of skakel 012 315 5000.

aanspreeklik vir 30.8% van die MIB wat aangeslaan is, die grootste bydrae uit al die sektore.

- Hoofstuk 4 toon aan dat in 2022/23, 80.8% van aktiewe belasting op toegevoegde waarde (BTW) -ondernemers maatskappye en beslote korporasies was. Sodanige ondernemers het 92.6% bygedra tot plaaslike BTW-betalings en 92.8% van die BTW terugbetaal. Hoewel individue (alleeneienaars) 11.5% van aktiewe BTW-ondernemers uitgemaak het, het hulle 1.9% tot plaaslike BTW-betalings bygedra en 0.7% van die terugbetaalde BTW ontvang.
- Soos in hoofstuk 5 uiteengesit, het invoer-BTW en doeaneheffings onderskeidelik 15.1% en 4.4% van die jaar se totale belastinginkomste uitgemaak. In totaal het hierdie inkomstebronne 19.5% van die totale belastinginkomste uitgemaak, wat hoër is as die 17.1% gemiddeld wat in die voorafgaande vyf fiskale jare behaal is. Vir die 2022/23 fiskale jaar:
 - Invoer-BTW is hoofsaaklik ingevorder deur die invoer van masjinerie en elektroniese ware (26.4%), chemiese produkte (13.8%) en voertuie, vliegtuie en skepe (11.2%). Invoer-BTW uit die top drie bydraende ekonomiese sektore het 87.7% van die totaal uitgemaak - dit sluit in groot- en kleinhandel-, spyseniering- en akkommodasiesektor (tersiêre) met 38.2%, gevolg deur die vervaardigingsektor (sekondêre) met 30.8% en die finansiële bemiddelings-, versekerings-, eiendoms- en sakedienstesektor (tersiêre) met 18.6%.
 - Die grootste bydraers tot doeaneheffings was voertuie, vliegtuie en skepe (29.0%), tekstiel en klerasie (15.9%), voedsel, drank en tabak (13.4%) asook masjinerie en elektroniese ware (12.3%).
- Ten slotte, handel hoofstuk 6 oor ander belastings en invorderings soos kapitaalwinsbelasting (KWB), hereregte, minerale- en petroleumhulpbronnentantième (MPRR), Suider Afrikaanse Doeane Unie (SACU) -betalings en dieselterugbetalings. In 2022/23, het SARS R 22.2 miljard in

Navrae: SARS Media: sarsmedia@sars.gov.za
Nasionale Tesourie Kommunikasie-eenheid: media@treasury.gov.za of skakel 012 315 5000.

kapitaalwinsbelasting ingevorder, waarvan R 9.8 miljard aan individue en trusts toeskryfbaar was en R 12.5 miljard aan maatskappye. Sedert die inwerkingstelling van kapitaalwinsbelasting in Oktober 2001, het SARS 'n totaal van R211.5 miljard ingevorder, met R 98.4 van individue en trusts en R113.1 miljard van maatskappye. MPRR-betalings deur ontginners het met R 3.1 miljard (11.0%) gekrimp van R 28.5 miljard tot R 25.3 miljard as gevolg van 'n afname in platinum- en ystererts-kommoditeitspryse. Hierdie krimp was nie so ernstig soos verwag nie te danke aan 'n oplewing in steenkoolpryse wat gedeeltelik teen die afname in MPRR-betalings verreken is. Die SACU gemeenskaplike inkomstepoel (CRP) -invorderings het teruggespring met 19.7% na R134.6 miljard in 2022/23 van R112.4 miljard in 2021/22. Die doeane-inkomstepoel-invorderings vir 2022/23 van R134.6 miljard het die hersiene skatting van R133.9 miljard met R 0.76 miljard (0.6%) oorskry. Suid-Afrika het in totaal 97.4% tot die doeane-inkomstepoel in 2022/23 bygedra. Aandeel deur Suid-Afrika in 2022/23 ontvang, het R 34.4 miljard beloop, wat gelyk is aan 44.1% van die R 78.1 miljard gesamentlike inkomstepoel. Die deel vir Botswana, Eswatini (voorheen Swaziland), Lesotho en Namibië (algemeen na verwys as BELN) het R 43.7 miljard (55.9%) beloop.

Die 2023-belastingstatistiekedokumente is beskikbaar op SARS en Nasionale Tesourie se webtuistes by www.sars.gov.za en www.treasury.gov.za onderskeidelik. Vir toegang tot die belastingstatistiekerepublikasies, besoek die *Tax Statistics*-webblad.

SARS en Nasionale Tesourie verwelkom kommentaar en voorstelle van die publiek. Stuur dit asseblief per e-pos aan taxstatistics@sars.gov.za.

Vir toegang tot hierdie blad in ander tale, klik op die skakels hieronder:

- IsiZulu
- Sesotho
- Afrikaans
- Sepedi
- Xitsonga

Navrae: SARS Media: sarsmedia@sars.gov.za
Nasionale Tesourie Kommunikasie-eenheid: media@treasury.gov.za of skakel 012 315 5000.

EINDE

Navrae: SARS Media: sarsmedia@sars.gov.za
Nasionale Tesourie Kommunikasie-eenheid: media@treasury.gov.za of skakel 012 315 5000.